

MÉHÉSZETI KÖZLÖNY

Z ERDÉLYRÉSZI MÉHÉSZEGYESÜLET HIVATALOS LAPJA

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
CLUJ—KOLOZSVÁR,
A. Muresan (Aitila-utca) 10.
Telefon 158. sz.

Felelős szerkesztő:
TÖRÖK BÁLINT
az EME főtitkára.

A lapot az EME tagjai tagsági
illetmény fejében kapják. A lap
megjelenik havonként egyszer.

Emlékezés Göndöcs Benedekre.

Sok, igen sok nagyhirű fia volt a magyar nemzetnek, akik mint egyszerű szülők gyermekei látták meg a napvilágot. Igen volt Göndöcs Benedek is. Már tanuló korában feltűnt gondolkozásával, nyílt eszével és egyenes jellemével. A gimnáziumban tanárai vették pártfogásuk alá a jeles diákot, de

Göndöcs Benedek.

tanteremtéséről magának kellett gondoskodnia. Nélkülözések szenvedések árán jutott el a szemináriumba, ahol 24 éves korában pappá szentelték.

Odakint az élet tengerén is igen ügyesen kormányozta te hajóját s tisztán a maga erejével küzdötte föl magát alai apátplébánossá. Itt csakhamar kedvelté lett híres és egyszerű prédikációival. Kitűnő szónok volt és hallgatóságát szés szerint ragadta magával. Beszédeibe sok humort ke- t és éppen ez tette népszerűvé.

Göndöcs Benedek még falusi káplánsága idejében kezdett a méhészkedéssel foglalkozni. Mint a nép egyszerű gyermeke, igen jól tudta, hol lehet, és hol kell a falun segíteni. Tudta jól azt is, hogy az ehhez segítő egyszerű, de legjobb eszköz a méhészkedés. Ebből magyarázható az, hogy amikor fölsőbbsege bizalmából Gyulára került, a méhészkedést ott is folytatta, sőt meg is nagyobbította, noha arra szép papi jóvedelme mellett szüksége nem volt. De szerette a méhészkedést, kedvét találta benne s ha szabad ideje engedte, mindenkor a méhészek között tartózkodott. Így érlelődött meg lassankint az a terve, hogy Gyulán 1874-ben Békésvármegyei Méhészegyesület néven társadalmi csoporttá szervezi az ottani méhészeket. Hogy az érdeklődést állandósítsa: szép pavillon-méhest építtetett saját költségén az egyesületnek.

Az O. M. M. E. életében már annak a megalakulásától, tehát 1879-től kezdődően nevezetes szerepet vitt, sőt az egyesület megszervezésében fáradhatatlan munkásságot fejtett ki. Jórészt neki köszönhető, hogy az O. M. M. E. az 1879. évben a vidék támogatása mellett meg tudott alakulni. Az akkori méhészek meg is hálálták önzetlen fáradozását és az alakuláskor alelnökké választották meg.

Krisch Jánoshoz, *Grand* Miklóshoz és *Ambrózy* Béla báróhoz baráti kötelék fűtze. Ez a négy férfiú sohasem hiányzott onnan, ahol a méhészetnek a javát szolgálhatták.

Amint már megemlítettem, *Göndöcs* Benedek gyakorlati méhész volt. Méhesét sajaszerkezetű kaptáraival, az u. n. *Göndöcs*-féle lapozókaptárokkal szerelte föl. Hogy a szegényebb sorsu méhészeket olesó és jó méhflakásokhoz juttassa, egy dupla gyékénykast szerkesztett, mely egyidőben nagyon elterjedt volt, mert a nemeslelkű apát több száz példányban osztogatta szét ingyen a szegénysorsuak között.

Amikor gróf *Károlyi* István az O. M. M. E. elnöki tisztiségéről lemondott, a közbizalom *Göndöcs* Benedeket tette meg utódjává. Mint elnök, jótékonyágaival csaknem elhalmozta az egyesületet és amikor benyújtotta azt az indítványát, hogy egy népszerű méhészeti munkát kellene kiadni: nyomban 200 forintot adományozott erre a célra.

Egyébiránt is *Göndöcs* Benedek sohasem hiányzott onnan, ahol áldozatot kellett hozni. A szegények, a gyámoltalanok pártfogója volt s éppen ebből magyarázható, hogy olyan nagy odaadással karolta föl a méhészet ügyét is, mint a szegény emberek második karaj kenyerét. Hires szónok volt és ahol csak megfordult, mindenütt gyújtó beszéd kíséretében buzdította a szegénysorsu népet a méhészkedésre. Lelkes szavai termékeny talajra találtak és szűkebb hazájában, Békés vármegyében csakhamar olyan népszerűvé vált, hogy alig volt község, ahol méhészettel ne foglalkoztak volna.

Ha valahol alkalom nyílt kiállítások rendezésére, annak a leglelkesebb munkása *Göndöcs* Benedek volt. Ő maga is résztvett a kiállításokon, elsősorban az országos egyesület legelső kiállításán, 1882-ben Budapesten, később Gyulán, az ot-

tani egyesület keretében rendezett föltünő kiállítást, melynek azóta alig akadt párja.

Az 1885. évi országos kiállításon is részt vett és az ő csoportjának akadt a legtöbb nézője.

Göndöcs Benedeket 1884-ben Gyulán országgyűlési képviselővé választották. Mint képviselő mindenkor sikraszállt az országgyűlésen a méhészet érdekeiért és a költségvetés vitájában állandóan hangoztatta annak a szükségességét, hogy a méhészet előmozdításáért az államnak is áldozatot kell hoznia. Sajnos, *Göndöcs* Benedek csak 1888-ig maradt az O. M. M. E. élén. Ekkor lemondott tisztségéről és hátralevő éveit teljes visszavonultságban töltötte el 1894. január 26-án bekövetkezett haláláig.

Mi méhészek mindenkor hálás kegyelettel emlékezünk vissza a nemes férfiúra, aki életében mindent megtett a méhészetért, amit csak ember megtehetett. Emlékét ezért minden időkig meg fogjuk őrizni.

Emlékét a hálás utókor Békés-Gyula város közönségének áldozatkészségéből bronzszoborral örökítette meg Gyulán. A szobor leleplezése május 4-én folyt le nagy ünnepek között. A szobornál *Lindberger* János apostoli kormányzó mondott beszédet.

Ö. Nagy Géza.

Emlékezzünk régiekről.

BCU Cluj Central University Library Cluj

Észre sem vettük, figyelmünkre sem méltattuk, pedig jóformán szemünk előtt alakult ki a hozzá való átjárós kettős köpükben a magyar, a legjobb méhészkedési és mézeltetési rendszer.

Schilhuszky József vereckei harmincad és sőtiszt 1817-ben használta az első kettős köpüt. 1855-ben Keresztyén János már átjárós alsó deszkával ellátott, két parasztkasban vagy Christ-féle fiókos kaptárban méhészkedik; az 1860-as évek táján Petrich Ferenc két kasban úgy méhészkedett, hogy a megrajzott kas befogott raját az anyakas helyére tette, az anyakast pedig a rajkasának a tetejére, majd a két kast egyesítette. Schilhuszky, Keresztyén János és Petrich a magyar méhészkedési rendszert előkészíté, míg Neiszer György lugosi tanító páros átjárós kaptáraival, aki már az anyát és a lépeket is felújítja, megalapítja a magyar méhészeti rendszert; vele igen jól mézeltet, a telelésre a két családot egyesíti, amikor a népes családokkal olesón teleltet, mert az egyik család mézét, mint feleslegest újból elszedi.

Joó István kettős köpűjében a fészket a kamrával rendszeresen feleserélgeti; majd 1905-ben Boczonádi a 40 keretes fekvő kettős átjárós köpűjével lép fel, aki már a méztől a méheket elszökteti; utána 1910-ben Vida László karcagi méhészt 40 keretes álló, átjárós, egyesületi kettős köpűjén a kaptár derekán egy váltóküszöbös, — azonkívül egy felső és alsó átjárást is alkalmaz a méhek elszöktetésére. Erdős Lajos a Ma-

gyar Méh főmunkatársa 1917-ben a Magyar Méh 1917. évi 5., 6., 7., 8., 9., 10. számaiban a magyar méhészeti és mézel-tetési rendszert a legjobb rendszerré alakítja, amint ezt rész-letesen „A Méhészek Könyvé“-ben kifejtettem.

Megemlítem, hogy a Bedő Lajos-féle egytetemes kettős szintén átjárós kaptár is ezen felsorolt kaptárok közé soroz-ható, csak hogy már Bedő kettős kaptárjában két anyával méhészkedik, mint Neiszer, de amíg Bedő a *mézeltetésre* anyátlanítja meg az egyik kaptárt és egyesíti, Neiszer a tele-lésre anyátlanítja meg az öreg anyáskaptárt és a *telelésre* egyesíti, amikor is az egyesített telelő nagy népességű kaptár az egyik család mézével olesón és jól telel, a meganyátlani-tott család mézét pedig elszedi.

A magyar méhészeti rendszert jellemzi a kettős, átjárós köpü, amelyekben kényelmesen és jól szaporíthatunk, anyát nevelhetünk, építtethetük, mézeltethetünk, olesón és jól telel-tethetünk; előnye még ezeken kívül, hogy célunkhoz úgy a kast, mint a német rendszerű kaptárakat, valamint akár a fekvő, akár az álló amerikai, vagy pedig az egyenlő nagyfiók-os kaptárakat egyformán használhatjuk, mert a rendszer előkészítésén, fejlődési és kifejlett fokán a velük méhészkedő mestereink minden módon kipróbálták és eredményesen használták. Így a köpük és a méhészet egész fejlődési ideje alatt felmerült minden kaptártípusnál és méhészeti rendszer-nél használata bevált, mint ilyen a legjobb rendszernek méltán tartható.

A magyar méhészeti rendszer nem lekicsinyelhető elő-nyének tartom, hogy a ma legjobban elterjedt egyesületi kaptárak a legkevesebb költséggel és bajjal alakíthatók át át-járós kettős kaptárokká, amikben a fészek és a kamra rend-szeres cserélgetésével eredményesen lehet mindaddig méhész-kedni, amíg ezek a kaptárak tartanak és ameddig a legjobb, egyenlő nagyságú, nagykeretes fiókos álló és fekvő, felülről kezelhető kaptárak használata általánossá fog válni.

A legújabb tapasztalatok azt igazolják, hogy a méhek ragadós betegségeinek megelőzésére célszerű, ha a lépek minden 2—3 évben felújítatnak, azon az alapon, hogy az öreg, fekete lépek a ragadós betegségek bacillusainak meg-telepedésére és elhatalmasodására, vagyis a fertőzésre alkal-masabbak, mint az új lépek, amiért Zander ajánlatára az öreg lépeknek a fészekből a mézkamrába való „*átaggatását*“ kapták fel, a fészekben pedig új lépeket építtetnek.

MINDENNEMŰ

kaptárok at vállalok és szállítok a legolcsóbb napi áron. — Legújabb képes árjegyzékem 750— lei postabélyeg ellenében megküldöm.

Keretléc 25 mm. széles, 6 mm. vastag 100 méter — — — 90— lei,
 „ 25 „ „ 7 „ „ 100 — — — 100— lei.

Várady Béla műasztalos mester
 Cluj. Str. Reg. 83. Inf. No. 4.

A keretes kaptárakban a fészkek lépeinek ezen átaggatással való felújítását azonban Erdős Lajos már Zander előtt a Magyar nagy és a Magyar vándor kaptáraiban eredményesen használta és leírta, amiről mindazok meggyőződhetnek, kik a Magyar Méh 1917. évi 5., 6., 7., 8., 9. és 10. számait olvassák. A kasokban pedig a lépeket már Petrich Ferenc még az 1880-as években a legzseniálisabban ujjíttatta fel; így fészkek lépeinek felújítását nekünk Petrich Ferenc és Erdős Lajos még Zander előtt jóval megmutatta és leírta a kettős tájárós magyar rendszerű kaptárakban, mi pedig régen tudjuk és használjuk is, ennél fogva ezen méhészeti fontos mesterfogás prioritási joga Petrichet és Erdöst illeti meg, amiért is indokolt, hogy Zander helyett Petrich Ferencre és Erdős Lajosra hivatkozzunk, mert az általuk régen ösmert és tudott mesterfogást Zander legfeljebb csak újra feltalálta.

A fentebb felsorolt régi jeles magyar méhészek emlékeibe hozatalával és ezzel kapcsolatosan a magyar méhészeti és mézeltetési rendszer kifejlődésével azt akartam kimutatni, hogy a magyar méhészeti és mézeltetési rendszernek a mai napig való kialakulásához a felsorolt jeles méhészeink mely mesterfogásokkal járultak hozzá; egyúttal pedig kimutattam azt is, hogy méhészeink (Petrich, Neiszer és Erdős) a külföld minden hozzájárulása nélkül a fészkek rendszeres felújítását is magyar méhészeti rendszer lényeges alkotó részévé tették.

Horváth Balla István.

A vitaminok szerepe a méhek életében.

A „Revista Stiintelor Veterinare-ban írja F. Begnescu“
ülföldi lapok nyomán az alábbiakat:

A vitaminok English szerint az állati test anyagforgalmában azt a szerepet töltik be, mint a civilizált világban a pénz. Bármilyen gazdag vidéken is élünk, pénz nélkül nehezen boldogulunk; ehhez hasonlóan egy állati szervezet is bármilyen bő tartás mellett, ha a neki adott táplálék nem tartalmazza a megfelelő vitaminokat, tönkre megy.

A vitaminok létezését és hatását csak a hiányuk által létrejött betegségekből tudták megállapítani. Eddig még egyik sem volt előállítható tiszta állapotban. Nevüket vagy a felfedezési sorrendben az abc megfelelő betűjéből kapták, vagy a hiányuk által létrejött betegség ellenszere nevét adták. Így a második ismert vitamin a B vagy az idegesség elleni (anti-neuritikus) vitamin, mert a hiánya a teljes idegleromboláshoz vezet.

Amint nem rég megállapították az E vitamin a szapo-

ritó szervek kifejlődését és azok működését segíti elő. Hiány a magtalanságot okozza (sterilitást).

Két angol tudós Hill E. és Burdett E. F. feltették azt kérdést, hogy vajon „Nem az E vitamin játszik közbe a méheknél a termékeny pete királynővé való kifejlődésében?

Amint tudjuk, 3 napig az álcák egyforma táplálékot kapnak, csak ezután vonják meg a dolgozóktól a bő táplálékot. Ezután csak méz- és virágporból álló táplálékot kapnak. A anyabölesőbe ezután is az állítólag a torokmirigyben termelt királyi tápnyálat adják, ugyanezzel táplálják a királynőt a bő fiasítási szezonban is.

Plantar szerint a következő összetételű táplálékot kapják a különböző álcák bizonyos időben:

	Fehérje %	Zsir %	Cukor %
Királynő — — — — —	45,14	13,55	20,39
Dolgozó {	4 napig — —	53,38	8,38
	4 nap után —	27,77	3,69
	Átlag — — —	40,62	6,03
			18,09
			44,93
			31,51

Hill és Burdett, hogy megállapítsák, hogy a királyi táplálék tényleg tartalmaz E vitamint a következő kísérletek végezték el:

Vettek 10 drb. nőtény pocgeret és egy darabig olyan étellel etették őket, amelyben nem volt E vitamin. Mind 10 elvesztette a fogamzási képességét — már most egy hónapig naponta fejenként 0,05 gramm királyi tápnyálat kaptak, de a méhek nem szedtek az ételükbe, mire 3 pocgér kétszer egymásután szorosan kölyközött. Kipróbálták a méz és virágpor keverékét is, melyből fejenként naponta 2 grammot adtak, de csak 2 hónap múlva értek el mindössze 5 kölyköt, mely közül egy sem volt felnevelhető.

Természetesen a kísérletek még folynak. Lehetséges, hogy ezt a vitamint a virágporból vonják ki a dolgozók torokmirigy segítségével. Ezek szerint az E vitamin fontos szerepet játszana a méhek életében.

Viaszpergető.

Sohasem szerettem a viaszolvasztás meglehetősen tisztátalan munkáját, pénzem pedig nem volt arra, hogy drága és jó gőzviaszolvasztót vásároljak. Sok tépelődés után végre a tavaly ajátkezüleg összeállítottam egy egészen egyszerű és nagyon jól bevált házi „gőzviaszpergetőt”, mellyel pár óra alatt több viaszt pergettem ki, mint eddig 4—5 nap alatt.

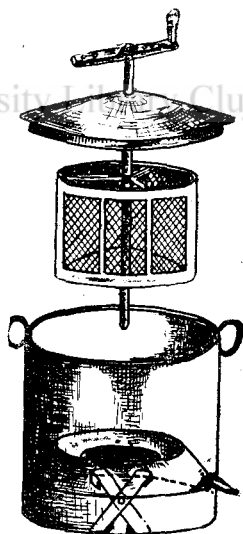
A viaszpergetőm egy 40—50 literes bádogfazékból áll, melyet mosásnál ruhafőzésre is szoktak használni. Ebbe jön egy nengeralaku kosár, melyet úgy kell elképzelni, mint a mézpergeőben a keretek elhelyezésére szolgáló kosarat, azzal a különbséggel, hogy ennek az oldala sűrű drótszövettel van behuzva. E kosár egy vastengelyre van erősítve. A tengely alsó végét a fazék alján elhelyezett és vasabroncsból készült kereszt közepén évő mélyedésbe illesztjük.

A fazék aljába vizet töltünk, a kosarat megtöltjük összetördelt lépdarabokkal és ráillesztjük a fedőt. Mikor így kész vagyunk, hozzáfoghatunk a főzéshez. A főzés közben képződött gőz a lépeket átjárja és mikor látjuk, hogy a kifolyó csövön a gőz lódul kifelé, sőt a viasz is csepegni kezd, megkezdjük a pergetést.

Jól meghajtva a pergetőt, a viasz sugár alakjában ömlik ki a csövön, hová előzőleg egy edényt helyeztünk egy kis meleg vízzel az alján. A visszamaradt sonkoly oly tiszta és száraz lesz, hogy melegen még összenyomva sem áll össze. A bábíngék valóságossággal széthullanak.

Ez egyszerű gőzviaszpergetőt egy kis kézügyességgel házilag is elő lehet állítani. Gondolva azonban arra, hogy esetleg valaki készen szeretné megvenni, érintkezésbe léptem Kolozsváron egy elsőrendű bádogos műhely tulajdonosával, ki csinos kivitelben, prima minőségű anyagból kb. 500 lejért megcsinálja. Szükség esetén a megrendeléseket szívesen közvetítem.

Cím: Suatu-Magyarszovát, u. p. Mociu (Mócs), jud. Cluj.

Benczédi Márton
k. tanító.

A pohánka, mint gabona-, takarmány- és mézelő-növény.

Mezőgazdasággal is foglalkozó méhészeinket, különösen azokat, kik a Mezőségen méhészkednek, állandóan izgatja az a kérdés, vajjon melyik mézelő növényt termeljék, melynek virágzási ideje augusztus-szeptemberre esik és emellett a gazdaság keretein belül feldolgozás nélkül vagy kevés feldolgozással értékesíthető, mert pl. facélia, dragocephallum, izsóp stb. csak patikai céloknak felelnek meg.

1932-ben Hajdinát (pohánka, haricska) hozattam Mauthnertől kgr.-ként 13 lejért és vetettem 40 kgr. magot. Termett 623 kgr. mag, 20 q. széna. Magját kissé durván örölve használjuk pulizskának tejjel, turóval. Majorság, disznó, marha is szívesen fogyasztja. Szénáját szárazsága miatt töri a gép, de így is elsőrendű téli takarmánya heverő marháknak, lónak, juhnak. 1932. június havának első felében vetve (pótolható vele bármiféle vetési malőr) augusztus 25-től szept. 8-ig virágzott. Ez idő alatt különösen esapadékos napok után annyira járták a méhek, hogy azon még az idegen járókell'k is csodálkoztak. Ami a mézhozamra vonatkoznék, és tudom, hogy ez érdekelné jobban méhészársaimat, nem tudok beszámolni; mert saját méhesemen kívül mintegy 40 család van parasztok birtokában szomszédságomban, feltételezem, hogy e holdnyi területen az összes méhek megjelentek, mert tanyám környékétől erdő és falu mintegy 5 km. távolságban van csak, így az én terített asztalomon volt a-környék összes méhe. Az idén megkísérlem még nagyobb mennyiségben a termelést és berendezkedem a mézhozam megállapítására is. Egyelőre csak annyit, hogy nagyobb mennyiségben termelve, biztosan mézet is ad, mert ahol sok méh legel, ott méznek is kell lennie.

Kisebb mennyiségben buzaárában kívánatra maggal szolgálók.

Finta Miklós Andor

FIGYELEM!

412

A mai gazdasági viszonyokhoz mérten a múltépet mélyen leszállított árban tudom szállítani. — Garantált tiszta méhviaszból hengerprésszel szakszerűen előállítva, bármely méretben. Ára kilogrammonként 130 lei.

Tegyen próbamegrendlést!

SZÖLLÖSY GYULA méhgazdasága Réteg, Jud. Somes.

Méhészeti tanfolyam Kolozsváron.

Az EME ezévi méhészeti tanfolyamát május hó 22—31. jain rendezte meg. A tanfolyam ünnepélyes megnyitása egyesület hivatalos helyiségében folyt le. A megnyitáson n volt az egyesület vezetősége részéről: *Kicsid Géza* e. alk., *Török Bálint* főtitkár. Az egyesület választmányi tagközül: *Stief Ottó* tanfolyami előadó, özv. *Kremnitzkyné hlich Ilona*, tanfolyami előadónő, *Nagy Vilmos*, *Szigethy ö*, *Tóth István*, *Várady Béla*, *Buttinger Ádám* és *Seyd Ferenc*. A földmivelésügyi minisztérium és a vármei mezőgazdasági kamara részéről: *Tilea Ionel* vezérfel-elő.

A tanfolyamot *Kicsid Géza* alelnök nyitotta meg. Meg-előadásában röviden rámutatott a méhészet jelentősé-s és hasznára, majd üdvözölve a földmivelésügyi miniszter és a kolozsvári mezőgazdasági kamara képviselőjében jelent *Tilea Ionel* vezérfelügyelő urat, valamint a vá-tmány megjelent tagjait és a tanfolyam hallgatóit, a tan-folyamot megnyitotta. Ezután *Tilea Ionel* emelkedett szó-a és ecsetelve a mai válságos időkben a méhészet fontos-át gazdasági szempontból, a földmivelésügyi miniszter és mezőgazdasági kamara üdvözlését tolmácsolva, sikert kít a tanfolyam vezetőinek és hallgatóinak. A formások kijelése után *Stief Ottó*, az egyesület igazgató-választmányi bizteletbeli tagja átvette a tanfolyam vezetését és a hall-ókkal mindjárt fel is ment az egyesület házsongárdi észzeti telepére a gyakorlati előadások megkezdése cél-ól.

A tanfolyamra összesen 33 hallgató jelentkezett, névsze-: a következők: *Kádár Dezső*, *Kádár Jenő*, *Drobos László*, *oni Flóra*, *Pol János*, *Fehér Pál*, *Böjthe Ida*, *Tulogdy áné*, *Rados István*, *Németh István*, *Onács Margit*, *Kósza ert*, *Székely László*, *Schwartz Jenőné*, *Legmann István*, *ly Irén*, *Demártin Emma*, *Frischmann Judit*, *Grünfeld renc*, *Jancsó Éva*, dr. *Jancsó Elemér*, *Hrasch Károly* és *isch Károlyné* kolozsvári lakosok, ifj. *Bitay Endréné*, *rosszentbenedek*, *Weisz László* (Felsőegregy), *Balogh dor* (Szeleske), *Könyves Lajos* (Biharszentjános), *Banda renc* (Felenyed), *Szabó Gyula* (Novoly), *Szél Ernő* (Se-snye), dr. *Nagy Jakabné* (Dés), *Barabás Margit* (Magya-ereke).

A tanfolyam 31-én zárult be az egyesület házsongárdi észzeti telepén lezajlott vizsgával, amelyen az elnökség és asztmány tagjai is jelen voltak. A tanfolyam hallgatói a folyam látogatásáról bizonyítványt kaptak.

Beszámoló a költésrothadásnak Csik-vármegyében való elterjedéséről.

Megemlékeztünk volt arról, hogy egyesületünkhöz t panasz érkezett a költésrothadás fellépése miatt Erdély lőnböző részeiből. Az illetékes mezőgazdasági kamará megkereste az E. M. E., kérve, hogy a betegség tésésének meggátlása érdekében a lépéseket megtenni szkedjenek. Eddig a csikvármegyei mezőgazdasági kam tett eleget az E. M. E. felkérésének, amennyiben az megvizsgálására és a szükséges intézkedések megté felkérte Blénessy Károlyt, egyesületünk tb. és igazgató lasztmányi tagját. Blénessy Károly tagtársunknak a e vármegyei mezőgazdasági kamarához küldött jelenté amelyet másolatban egyesületünknek is megküldött, alább zöljük röviden. Jelentése szerint január 28-án Gyerg szentmiklóson, 29-én Gyergyóalfaluban, 30-án Gyergyó faluban, február 12-én és március 5-én ismét Gyergyósz miklóson, 19-én Szárhegyen, március 25-én Remetén 26-án Gyergyóditróban tartott előadásokat. Ezenkívü „Méhek költésrothadásáról“ címen röpiratot szerkesztet kamara megbízásából és azt díjtalanul nagyobb példá számban osztotta ki az érdekeltek között. Ezenkívül nagy mennyiségű mézelő virágmagot és Biró Pál könyvéből példányt osztott ki díjtalanul a kamara megbízásából. I adásai közben Gyergyószentmiklóson, Alfaluban és Di ban új méhészköröket szervezett, melyek hivatva lesz a vidék méhészeti kulturája fölött örködni.

A kolozsvári mezőgazdasági kamara csak a május ülésén foglalkozott a kérdéssel és a kolozsmegyei fertőzött l ségek meglátogatására és a beteg családok gyógykezelés Stief Ottót, egyesületünk tb. és igazgató-választmányi tag kérte fel, aki a kolozsvári méhészeti tanfolyam bezárása u mindjárt hozzá is lát a munkához.

Méhlakások, kaptárok.

A méhtenyésztést szolgáló minden felszerelési esz és berendezés között a legnagyobb, legérdekesebb változa ságot a méhek lakásán tapasztalhatunk. Újabb és új alakban különféle nevek alatt szaporodik ezek száma, v juk meg; a méhészetnek nem nagy hasznára, mert már vagyunk, hogy méhkaptárt raktáron tartani, illetve é készíteni nem lehet, mivel még szakavatott méhészeket véve ki tétovázva, habozva kísérleteznek mindenféle k tárokkal, hogy valahára a legmegfelelőbbet megkapják.

Tájékozás céljából felsorolom — véleményem szerint az eddig legmegfelelőbb kapárokat azokra fektetve fősú melyek nálunk lendítő hatásúak voltak, ugymint: Orszá

etű, régen 3 keretsoros, utóbb 4 keretsoros kaptár, Boczonádi, Nagy Boczonádi, Tóth-féle, amiből a leg-
o kereslet volt ezideig.

A méhészekkel váltott napi levelezéseimből látom, hogy
-a felülkezelhető kaptároknak lett a hive, aminek én is
ret adok, mint méhész és mint volt Erdélyrészi Méhész-
resület méhkaptár gyáranak a művezetője is.

A legtöbb méhész országos kaptárral méhészkedik, ha-
szeretne áttérni a felülkezelhetőre, aminek a legnagyobb
dállya a már meglevő sok keret, kiépített lép stb. Ezen
dolkozva, ugy oldottam meg a kérdést, hogy a már is-
t álló méhkaptárokat fekvő alakban készítettem el és
a fent említett készletet akadály nélkül tudjuk elhasz-
ni és könnyűszerrel átmehetünk a felülkezelhető méh-
tár rendszerre.

Minden méhésznek ajánlatos volna egy darab mintát
rendelni, ami után könnyen házilag is utánna lehetne
zíteni és ezáltal megteremtődne az egyöntetűség a kap-
akban.

Részemről a legnagyobb készséggel és legolesőbb árain-
l állók az Igen Tisztelt Méhésztársaimnak a rendelke-
ére. Kaptáranagnak a legmegfelelőbb a fa, mint rossz
vezető. Dupla deszkából vagyis kettős falazatu deszkafal-
zött levő ür kitömésére használjuk a gyalugép forgácsot,
ek hiányában sarjút vagy szénát, semmiesetre sem fű-
zport, ami sok nedvet szív magába és penészesedik.

Szalmakaptárak is vannak ritkán használatban, de el-
intve attól, hogy előállításuk — ha nem is az anyag, ha-
n a munka miatt époly költséges, mintha fából készültek
na, az ilyen otthonban soha sem fognak a méhek olyan
gyarapodni, mint a fából való kaptároknak, mert első-
ek idején és télen a levegő nyirkos, penészes, pince-
rüen dóhos lesz benne, ami bizony ártalmas a méhekre.
vábbi hátránya, hogy vándorlásra sem alkalmas, végre el-
n adható és az egereknek nagyon könnyü bejutni, hogy a
kásos pusztításaikat végbe vigyék. Nem is beszélve a
htetüről stb. ellenségről.

Elég ok hozható fel tehát amellet, hogy készítésük és
sználatur nem ajánlatos.

Dzierzon után szakadatlan sorozatban keletkeztek az új
álmányu kaptárok, feltalálók neveire keresztelve. Sok
szerü, de több hasznavehetetlen van ezek között is.

Kérem az Igen Tisztelt Méhésztársaimat, hogy az álló
ptárról a fentemlített módon való áttérésre, továbbá ezen
ndszernek hideg vagy meleg építményre vonatkozó észre-
teleit megtenni sziveskedjenek.

Várady Béla, műasztalos mester.

Junius havi tudnivalók.

Rendesen e hó elején a gyengébb családok is elérik jes kifejlődésüket. A májusban esetleg elmaradt rajok n tömegesen jönnek s a mézelés, kedvező időjárás esetén, landóan tart. A mesterséges rajkészítést folytathatjuk; a családok erőssége legyen a főszempont, csak a rajzás szöbén álló, erős családokat szabad megosztani. A rajj potba helyezett családdal (mesterséges rajjal) építtessü ha az anyacsalád elég népes volt, a mesterséges raj amell hogy kiépití lakását, behordja téli élelmét, míg az ös fias lépekből, az azokon ülő fiatal méhekkal alkotott uj család (a homlitott raj), kivált ha azonnal fiatal, terméke anyát kap s idejében végeztük a műveletet, rendszer szép felesleg mézet is ad.

Az anyanevelést folytassuk. Legjobb, ha az anyá külön neveljük a legjobbnak felismert családoktól s a ho litott rajokat már kész, termékeny, fiatal anyával látjuk. A felnevelt számfeletti fiatal termékeny anyákkal alal sunk kis tartalékesládokat. A családok meganyátlanit; a főhordásra, avagy az anyának a petezésben való korlá zása kétélű fegyver; csak igen tapasztalt méhesgazda él azzal. A rajokat állandóan gondozzuk, rossz időjárás ese etessük vagy mézes vízzel itassuk azokat, hogy fejlődés félbe ne maradjon s az anya abba ne hagyja a petezést. tartaléklépeket a viszmolyok ellen gyakori kénezéssel v jük; a kaptárban nem kell tartani kártételüktől, ha a csal erős és egyébként rendben van. Ha van nap-viaszolvasztó vegyük igénybe; a mézet kezeljük tisztán és helyesen, siessünk eladásával. Minden család számára hagyjunk méztárban 2—3 szép, fedett mézeskeretet biztosítékul s fészekben levő mézhez ne nyuljunk, mert az a méheké.

EGYLETI ÉLET

MEGHIVÓ

Az Erdélyrészi Méhész Egyesület igazgató-válas mánya Kolozsvárt, 1933. évi május hó 31-én, szerdán, d. 4 órakor az egyesület Házsongárdi telepén (Házsongár körut 1. sz.), rendes ülést tart, melyre a választmány títelt tagjait meghívja,

Kolozsvár, 1933. május hó 23.

Az elnökség.

Készüljünk a sepsiszentgyörgyi nagy méhészeti kiállításra.

Az E. M. E. az Erdélyi Gazdasági Egyesülettel karöltve, augusztus hó 26—30. napjain, Sepsiszentgyörgyön nagyszabású méhészeti kiállítást rendez. A méhészeti kiállításon bemutathatók: léhek, kaptárak, méz, viasz, méhészeti eszközök, anyagok, és viasztermékek, mézestészták, mézecet, méhser, mézbor, likőr, praeparátumok, rajzok, méhészeti szakirodalom, stb. stb. kiállítás erdélyi jellegű, azon minden erdélyi méhész résztvehet kiállított tárgyaik jutalmazhatók. Erdély határain kívül lakó észek is állíthatnak ki, de kiállított tárgyaik nem jutalmazhatók.

Az E. M. E. tagjai egészen minimális térdíjat fizetnek. Kiállított tárgyaiknak a rendezőség részére való átengedése esetén a díjak el is engedhetők. A kiállítás tudnivalóit a napokban a szétküldeni az egyesület. Arra kérjük Tisztelt Tgtársainkat, hogy a kiállításon minél nagyobb számban sziveskedjenek résztvenni, de különösképpen kérjük a mi Kedves Székely Méhésztestvéreinket, hogy közülök senki sem maradjon el, sem a Pátriában rendezett méhészeti kiállításról, sem pedig a kiállítással kapcsolatban rendezett augusztus hó 26-i méhészeti vándorgyűlésen, amelyen sok időszerű méhészeti szakkérdés fog megbeszélés tárgyává tétetni. A kiállítás ügyében minden néven nevezendő ilágosítással készséggel és szívesen szolgál az érdeklődőknek Erdélyrészi Méhész Egyesület Titkári hivatala, Kolozsvárt, Illa utca 10. sz. a.

Tagdíjnyugtázás.

E. M. E. titkári hivatalához a következő összegek küldettek be:

1931. évre 100 L. tagdíjat fizetett: Csutak Á. Krajova (1930. évre is 100 L.), Kovács I. Suseni, Todica P. Brebes, dr. Lázár Kmartonfalva (1930. évre is 100 L.), Cseh V.-né Kvásárhely, Bö D. Felsőcsernáton.

1932. évre 100 L. tagdíjat fizetett: Sztarek K. Mácsa, Bodrogi Taganti, Bogdán G. Brassó, Novák E. Rucschița, Tamás Gy. ra, Berde Z. Gidófalva, dr. Viola S. Szkeresztur, Várady Béla Kolozsvár, Seidner L. Mszakál, Szakál K. Apa, Szabó G. Naszód, dr. P. Egeres, Gáspár M. Petrisat, Todica P. Brebes, dr. P. B. Bhunyard, Bartha P. Torboszló, Förster K. Kkalota, dr. V.-né Kvásárhely, Szabó D. Felsőcsernáton, Imself O. Stăniș, Szenkovics M. Beszterce, Neszmerák Gy. Arad, Fiók Z. bra, Korossy L. Toplița.

1933. évre 100 L. tagdíjat fizetett: Sztarek K. Mácsa, Arendt Târgu-Jiu, Borbély L. Szék, Bodrogi S. Taganti, Palkó J. petri, Bogdán G. Brassó, dr. Viola S. Szkeresztur (30 L.), Pap Toplița, Várady B. Kolozsvár, Tóth I. Kolozsvár, Márk A. régen, dr. Pascu Bhunyard, Neszmerák Gy. Arad, Weber J. Vajhunyad, Fogarassy J. Tövis, Ács E. Apatău, Boldijar J. Ranya.

KÜLÖNFÉLÉK.

Kellemes pünkösdi ünnepeket kívánunk munkatársainknak, olvasóinknak és lapunk barátainak.

Méhészeti tanfolyam Kézdivásárhelyen. Az EME. folyó év augusztus havában Kézdivásárhelyen méhészeti tanfolyamot rendez a Háromszékvármegyei Mezőgazdasági Kamara támogatása mellett. A tanfolyam aug. hó 16—24 napjain fog megtartani. A tanfolyam vezetését Kicsid Géza egyesületi alelnök úr volt szíves vállalni, akinek Kézdivásárhely vidéke szükebb hazája is egyttal. A Háromszékvármegyei Mezőgazdasági Kamarának e helyen is köszönetet mondunk azért a szíves támogatásért, amellyel a Kézdivásárhelyi tanfolyam megrendezését egyesületünk részére lehetővé tenni szíves volt. A tanfolyam rendezésében a kézdivásárhelyi Gazdakör áll az E.M.E. segítségére. A tanfolyam díjtalan, csupán beiratási díj címén fizetendő személyenként 50 lei, akár az E.M.E.-hez, akár a Gazdakörhöz. A tanfolyamon férfiak, nők, fiuk, leányok vehetnek részt. A tanfolyam befejeztével a hallgatók bizonyítványt fognak kapni.

Új méhészkörök Székelyföldön. Örömmel adunk hírt két új székely méhészkör alakulásáról. Az egyik Erdőfüte községben alakult a méhészeti iránt érdeklődő, szeretettel viseltető és áldozatkész méhész társak lelkesedése folytán. A méhészkörnek jelenleg kereken 100 méhesaládj van és azok kezelésére Zágoni Szabó Mihályt, az E. M. E. támogatásával a gödöllői két éves mé-

hészeti szakiskolát végzett méhész mestert alkalmazták. A székely méhészkör Gyergyószentlőson alakult. Utóbbinak előre nincsen méhészeti teldé ami késik nem mulik. Örömmel adunk hírt a két új méhész kör alakulásáról, mely élő bizonyítéka, hogy nem fajlut el a székely vér és nehéz idők egymásra találnak, szövetkez a nemes célok szolgálatára. A székely méhész testvéreink, al nek közérdekű, önzetlen munkájához az Isten segítségét és támogatását kívánjuk. A fent említett két méhészkörön kívül még alakult, egyik Gyergyóóditról a másik Gyergyóalfaluban. A utóbbinak megalakulásáról még díg hivatalos értesítést nem küldött az egyesület az új kör vezetőségektől. A 3 utóbbi méhész kör megalakulása körül Bl n e s s y Károly tagtársunk tett ki jelentős munkát, amiért helyen is köszönetet mondunk fáradhatatlan és önzetlen közérdekű munkásságáért.

Emelkednek a méz árak. A tavaszi, szeles, esős tavasz folyamán a méhesaládok még saját segítségüket sem tudták az ilyet behordani, úgy, hogy az árak mányanak kb. 5%-a most a kezdetén elpusztult éltek. Más években május hó végén a méhesaládok rajzásra készülnek, most pedig még egész fejletlenek és etetésre szorulnak. Ilyen körülmények között természetesen nagyon gyenge mézes szüretre van kilátás és a méz árak is emelkednek. Az Erdőfüti Méhész Egyesület már megfigyelmezteti tagjait, hogy rossz évre való tekintettel ne siessenek az eladásokkal és ta

ékoljanak elegendő készletet
őre. Az új méz kezdő ára
—38 lei lesz kg.-ként.

**Az E.M.E. kérése Kolozsmegye
méhészeihez.** Kolozsmegye

községéből érkeztek panak
a méhek pusztulásáról.

Erdélyrészi Méhész Egyesü-
felkéri ezért a kolozsvár-
gyei méhészeket, hogy ameny-
ben a legkisebb gyanu is

rülne fel arra nézve, hogy a
hcsaládok ragadós költésrot-
lásban pusztultak volna el,

eskedjenek azt azonnal be-
nteni az egyesületnél, ahol

alanul kapnak tanácsot és a
egység tovább terjedésének

gátolásához és a beteg csalá-
gyógykezeléséhez szüksé-
gyógyszert. Figyelmezteti

egyesület a méhészeket, hogy
egység rendkívül gyorsan

ed, mert nagyon ragályos és
ertőzött családok, sőt egész

esek feltétlenül mind el-
ztulnak a betegségben, ha

ében nem veszi észre és
kezeli beteg családjait a

ész. Az E.M.E. címe: Ko-
vár, Attila utca 10. sz.

Méhészeti tanfolyam Gödöllőn,
ödöllői m. kir. méhészeti

laságban az idei nyár folya-
két méhészeti tanfolyam

Az egyik június hó 16-tól
is hó 2-ig, a máisk július hó

ól július hó 21-ig fog meg-
atni. Az első tanfolyam hall-

inak létszáma betelt, már
a másodikra fogadnak el

utkezeseket.

Méhészeti kongresszus Szeged-
Az O. M. M. E. a Szeged-

ki Méhész Egyesülettel kar-
e, a Sz. M. E. 50 éve sfenn-

ának évfordulója alkalmá-
ez év szeptember havában

ágos méhészeti kongresszust
ez.

Megdézsmálták dr. Gyárfás

Elemér méhészetét. Dr. Gyárfás

Elemér borzási birtokán (Kiskü-
küllő vármegyében) levő méhé-

sébe a kerítésen keresztül tolvá-
jok lopóztak be, ahonnan egy

kaptárt elemeltek. Több kast is
megrongáltak, de úgy látszik

vesztükre, mert a méhek megtá-
madhatták a gaz fickókat és ott

hagyva mindent, elmenekültek
a szurások elől.

Nagy kereslet a méhviasz iránt.

A méhviasz iránt nagy kereslet
tapasztalható úgy Erdélyben,

mint Magyarországon. A viasz
készleteiket a méhészek már ré-
gen eladták, úgy hogy ma azok

nagyrészből a kereskedők kezé-
ben vannak. Magyarország ré-

szére is kerestek Erdélyben na-
gyobb tételeket az E.M.E. útján,

de jelentősebb felesleg már nin-
csen, legfennebb mázsás tételek

vannak, a kereslet dacára ezek-
nek is nyomott az ára. Az árak

70—90 lei között mozognak.

Viasz árak. Kolozváron a
méhviasz ára nagyban 70—80 lei

között váltakozik. A múlt év ára
160 lei.

Özv. Kremnitzkyné szül.

Fröhlich Ilona: Házi mézestész-
ták és méhtermékek feldolgo-

zása című füzeté bővített ki-
adásban megjelent. Kapható la-

punk kiadóhivatalánál magyar,
német és román nyelven. A ma-

gyar kiadvány ára 25 lej, a ro-
mán és német 30 lej darabon-

ként. Portó díja: 1 lej, ajánlva
11 lej.

Valló—Török: A méhtenyész-
tés vezérfonala című méhészeti

szakkönyv megrendelhető az E.
M. E. titkári hivatala útján 30

lej beküldése ellenében. Portó-
díj 13 lej.

Szerkesztői üzenetek.

Kovács Béni asztalos, Kendő. Cikkét köszönettel vet fénykép nélkül kaptárt csupán leírás után nehéz elképzelni ezért kérjük, szíveskedjék cikkét fényképpel beküldeni ú.

Többeknek. Az E. M. E. igazgató választmányának határozatán folytán mindaddig, amíg az egyesület tagjai ezévi tagdíjajuk hátrálékaikat pontosan ki nem egyenlítik, a M. K. kéthavonként fog megjelenni az anyagiak kényszerítő hatása alatt. Ezután kérjük az egyesület T. Tagjait, hogy fennálló tartozásaik sürgősségével tegyék mielőbb lehetővé a lapnak rendes időközönként való megjelenését.

Apróhirdetések.

Műlép hengerprésen előállítva bármily méretű nagyságban kap Szurdoki Krcc Kornél méhészetében Sibiu. Calea Poplacei 14/a.

Mindennemű méhészeti eszköz jutányos beszerzési forrás. Harmath Béláné magkereskedésében Tg.-Mures. Garantáltan tiszta megkapható. Kívánatra részletes árjegyzéket díjtalanul küldök.

Állást keres Kelemen András méhész, családós, 1 gyermekes. P. Jud. Treiscaune.

MŰLÉP

Garantált tiszta valódi méhviaszból készítve szállítok szép vékony és könnyű lapokat bármilyen méretű kaptárokhoz. Pld. Orsz. félkeret 40 darab 1 kg.-ban.

Hőfehér Boxeseknek
1 kg. 240 Lei.

Arany Sárگا
1 kgtól 5 kig 6 kgtól 10 kig 10 kg. vételnél
160 Lei. 150 Lei. 145 Lei.

Salakmentes viaszt elfogadok átdolgozás végett 25% levonással vagy kgként 40 Lei ráfizetéssel, nagyobb mennyiség átdolgozásánál kérjen külön árajánlatot. Rendelésnél a keret pontos belvilágát kérem közölni. Hanemann rács □² Lei 250. — Keretléc 10 darab 12 Lei Keretdrót bármilyen mennyiségben.

TÓTH ISTVÁN méhészte,
Cluj-Kolozsvár, Cal. Dorobanșilor 74. szám.

Vasuti és postai csomagolás díjtalan. — Átdolgozásra szánt viaszt kérem minél előbb be küldeni, hogy torlódás ne legyen, esetleg azonnal is cserélek.

Eladó 30 drb. 4 keretsoros országos új kaptár keretekkel felszerelve darabja 220— lej, amíg a készlet tart!